

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝZDENNÍK
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodí každú nedeľu.	<i>Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14.</i>
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ:	<i>Sem sa majú posielať predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijímajú.</i>
Na pol roka	1 „ — „	VIKTOR HORNYÁNSZKY.	
Na štvrt roka	— 50 „		
Jednotlivé číslo 3 kr.			

..... Vrch Zobor. .....

Qúdroš zákonodarského sboru vo 8-mom zákonom článku z bežiaceho roku rozhodla, aby na pamiatku tisícročia postavené boly na si dmych bodoch vlasti našej millennárne

bolo tu rozdiel medzi náboženstvom, nie medzi politickým smýšľaním. Na slávnostiach boli len *Uhria*, ktorí sme sa tešili, ktorí sme chválu a vďaky vzdávali, že nám Všemohúci láskave do-

Príučok.

pomníky. Medzi týmito siedmymi bodami je aj vrch Zobor, vyčnievajúci nad starobyľou Nitrou.

Pomník na vrchu Zobore bol v nedeľu odhalený. Na slávnostiach, ktoré sa započaly službami Božími, zastúpené boly všetky vrstvy obyvateľstva, počnúc od ministra až po chudobného roľníka, počnúc od biskupa až po kaplána. Ne-

prial dozif tisícročný zvrät jestvovania vlasti našej a ktorí sme ho prosili, aby túto našu krásnu vlasť ochraňoval do nekonečných čias.

K nebu čeliaci pomník upomínať nás bude na večné veky na terajší bežiaci slávnostný rok, v ktorom sme svätili tisícročnú pamiatku jestvovania vlasti našej. Do neba sa vypínajúci pomník

tento upomínať nás bude, že jedine s pomocou Božou boli sme v stave prežiť v tak ťažkých okolnostach tisíc rokov. Bez Jeho pomoci vlasť naša bola by už dávno zanikla, jako zanikly behom toho tisícročia toľké iné štáty, toľké iné národy. Vlasť naša behom prežitého tisícročia prežila blahé, prežila ale aj trpké doby, stála na vrchole slávy, stála ale aj na prahu tmavého hrobu.

Z prežitého tisícročia vidíme predovšetkým to, čo aj Jeho osvietenosť nitriansky biskup v slávnostnej reči prizvukoval, že duch sv. Štefana, duch kresťanstva bol, ktorý národ náš v minulých dobách veľkým spravil. A tento duch kresťanstva prežíval vždy v srdciach našich predkov, prežíva v srdciach našich a prežívať bude aj v srdciach potomkov našich. A jako duch tento v toľkých nešťastiach a nebezpečenstvách ochraňoval vlasť tisíc rokov, tak ochraňovať ju bude aj naďalej do nekonečných vekov.

Z prežitého tisícročia poučili sme sa aj to, že kedykoľvek národ uhorský bol svorný, kedykoľvek synovia jeho zbraň svoju svorne proti spoločnému nepriateľovi namierili, aj seba silnejší nepriateľ bol porazený; jaknále ale rozhostila sa škaredá nesvornosť, jaknáhle synovia jej namiesto proti spoločnému nepriateľovi, proti sebe obrátili ostrú zbraň, vlasť naša utrpela porážku.

A tieto dve vlastnosti videli sme spojené na vrchu Zobore. Kresťanský duch stál spojený so svornosťou. Všetci sme s obnaženou hlavou pozdvihovali zraky svoje k nebesiam, k trónu Všemohúceho, všetci sme boli presvedčení o tom, že jedine láskavosti Pána Pánov máme čo ďakovať, že vlasť naša žije už tisíc rokov, taktiež aj to dobre vieme všetci, že jedine od Neho závisí, či nás vymaže z počtu žijúcich národov, alebo či nás podrží v rade ich aj cez budúce tisícročia. Kresťanská viera v budúcnosť našu naplňovala srdcia naše.

Ale aj krásny nasledovania hodný príklad svornosti videli sme na vrchu Zobore. Pri slávnostach zamŕkli strannické rozopry, zamŕkli politické boje. Tam sme stáli len čo Uhria, len čo svorni jednotní synovia vlasti našej. A tejto krásnej svornosti dozaista tešili sa aj nebesia a tešili sa jej všetci dobrí vlastenci, ktorí vidia v nej záruku šťastnej budúcnosti, istého dlhého trvania vlasti našej.

Ale radosť našu kali tá myšlienka, že na vrchu Zobore postavený pomník budú chcieť isté prehnané turčiansko-sv.-martinské kruhy použiť k tomu, aby pomník tento mohli použiť za semeno nenávisti. Istí sme, že turčiansko-sv.-martinské časopisy budú hlásaf, že pomník tento preto bol postavený, aby hlásal víťazstvo bratov

Maďarov nad Slovákami, budú hlásaf, že pomník tento postavený je na potupu Slovákov.

Nuž aby sme už vopred osvietili čitateľov svojich, rozpovieme zároveň aj to, k čomu je postavený tento pomník.

Pomník tento nie to má hlásaf, že pred tisícročím bratia Maďari podmanili si tam obydlených Slovákov, lež hlásaf má to, že čo sa samým Slovákom nepodarilo, totižto založiť silný jednotný štát, to sa podarilo bratom Maďarom v spojení so Slovákami.

Pomník tento má hlásaf, že Slováci spolu s Maďarmi, zadržiac jedonkaždý svoje starodávne, od praotcov zdedené mravy a zvyk, tvoria jednotný politický národ.

Pomník tento hlásaf bude, že Slováci na tisícročnom udržaní vlasti dľa najlepších schopnosti spolupracovali a že aj na budúce budú pracovať všemožnými silami na zveladení spoločnej našej drahej vlasti.

Nevyzpytateľná múdrosť Božia nestvorila Slováka čo nepriateľa Maďarov, lež synovia týchto dvoch národností srodili sa, čo úprimní bratia, čo nerozlučiteľní priatelia. Maďari a Slováci doplňujú sa vzájomne a toto je istou zárukou, že Uhorsko bude aj naďalej jestvovať.

Daj Bože, aby takto bolo do nekonečna!

Slovo k rodákom.

Aby sme si nesrozumiteľné a nepochopiteľné pokračovanie nerozvažných agitátorov ľudovej strany zrejmejšie znázornili a v úplnej nahote a v jasnom svetle videli ich opravdové stanovisko, z ktorého nás zavádzaf, a na ktoré aj nás zvieš sa usilujú: vyrozprávame si nasledovný príklad, ktorý ako by bol z oka vypadnul základu a stanovisku ľudárov.

Obce: Podháj, Zábradlia, Zvončov a Trniny ležia hlboko pod horami, takzvano v bok cesty, obďaleč od verejnej hradskej, s ktorou ich obecna, vicinálna cesta spojuje. Od dávnych rokov viedla cesta táto cez Háj a vrchy žulovské na farchu a biedu občanom, ktorí na nej i statok i vozy kazili a často i v nebezpečenstve života sa nachodili. Lebo cesta bola krkolomná, neistá a nespohľadlivá, ponevác ju v strminách prívaly jarčily, rozvodnené potoky, krehké mosty a lávky s roka na rok i viac ráz sobraly, sdrúzgaly. Občania nestačili ustavičné opravy prevádzaf. Stolica vidiac, že cesta so dňa na deň pustne, že je nielen na hanbu, ale že aj nebezpečnou začína byť, ba že sa už aj nešťastia častejšie prihodily: zvolajúc k porade predstavených obcí, v porozumení s týmito ustálila a s pričinením všetkých, vo veci tej interessovaných aj urobila cestu novú iným, prekážkam nevystaveným smerom, ktorá teraz, bárs

aj dlhšia, ale rovnejšia a pritom úplne bezpečná a nehodám menej vystavená. Ľud začal po nej chodiť a páčila sa mu, vidiac, že teraz už i za svetla i za tmy smelo sa môže pustiť po nej či vozmo, či pešo. Ja, ale nepáčilo sa to bývalému zemskému pánovi, pánu podhájskemu de adem, lebo okolo starej cesty ležaly jeho rozsiahle lesy, role i kaštieľ, a nepáčilo sa to ani pánom farárom obcí, lebo oni starou cestou chodievali k podhájskemu už či na karty, či na polovačku, a či vôbec len na kvaterky. Umenili si tedy reštaurovanie starej cesty — stoj, čo stoj — previesť. Necítia dostatočnej sily a moci v sebe k tomu, huckali ľud, že je nová cesta planá; že čo drahým otcom bolo dobrým, má byť takým aj ich potomkom, ak nechú byť nevďačnými naproti ich posvätnému prachu atď. Roztrubovali, že novú cestu len stoliční páni s rychtármi vymysleli na novú farchu ľudu, tí páni a rychtári, ktorí tak i tak iba sdierajú obce, exekujú občanov, keď nemajú čím platiť, tu na štátnu daň, tu na horára, zas na špitálny fond, na okresného notára, lekára a tým podobné, do nekonečna. A títo ste, krič di skoro s plačom ďalej, chcejú pritom novoty vystrájať? Neposlúchajte ich, držte s nami, my sme vaši jediní priatelia, poďte a žiadajme si starú, vyprobovanú cestu, po ktorej naši otcovia i matky chodievali.

Blížily sa kosby, neďaleká bola i žatva, potom nasleduje zas úhorenie a sejba na ozim: tedy práce pre roľníka až vyše uší, len by mu chytila a sila stačila. Ale to všetko nič. Páni farári len svolávali ľud, aby odhodiac všetko, predovšetkým pýtal a súril i spravil si cestu starú. Občania boli vo veľkej väčšine s novou cestou spokojní, lebo, keď kde-tu našli sa na nej ešte i slabé miesta, vedeli, že sa tie ľahko opravila; preto nemali vôle a úmyslu pustiť sa za havkáčmi. Tito ale tým viac cválali po obciach, plašili ľudí, sľubami i hrozbami nútili, aby ich neodkladne nasledovali, aby nechali kosbu, žatvu i sejbu, len aby starú cestu ratovať pomáhali, po ktorej chodil im i tak zabránené nebolo.

Nuž je to rozumné pokračovanie? Pre vrtochy niekoľkých nespokojencov má ten biedny ľud i tú najpotrebnejšiu prácu zameškať a základy vlastnej budúcnosti si podrývať vtedy, keď on sám spokojným sa cíti? A hľa! práve tak je to i s tou chýrnou ľudovou stranou.

My sme boli zaostali za napred kráčajúcim svetom. Civilne matriky i sobáše boli už dávno takmer vo všetkých štátoch Európy zavedené, a len u nás panovaly také pomery ohľadom manželského práva, že sme na obdiv vystavovaní boli. Každé manželstvo, vierovyznania, ba skoro aj kraj mali svoje samostatné manželské právo a staly sa prípady, že dve a tie isté osoby dľa jedného

práva boli manželským párom, dľa druhého ním neboly a dľa tretieho ani byť nesmely. Bol to zmätok, bol to neporiadok. Aby sa tomu koniec urobil, utvorené byly a do života uvedené sú cirkevno-politické zákony, ktoré prisny a všeobecný poriadok priniesly. Zákony tieto neškodia náboženstvu, ba ony veľmi sú osožné cirkvám a veriacim tým, že sa teraz cirkve o vieru a sväté veci viac starať môžu, a veriaci pre životné pomery viery meniť nemusia. Ale ako tieto zákony osožily náboženskému citu, tak škodily — aspoň v ich očiach — farárom, lebo im značnú časť moci a vplyvu, ktorý na ľud mali, odobraly. A preto tie slzy a lamentácie! Preto tá zbura krajine škodná, a kňazov nehodná. Tým smutnejšie ale je to, že pre takéto sebecké príčiny rušia pokoj medzi občanmi, a že v zaslepenosti svojej, keby mohli, hotovi by boli celý vývin štátneho života zahatiť. Dobré oni vedia aké životné práce čakajú snem, aké závažné otázky majú a musejú byť riešené. Ale nie, oni len starú cestu chcejú mať, tú, na ktorej boli oni páni, na ktorej sa im každý vystupovať a klobučkovať musel, po takej ale, na ktorej «ty pán, ja pán», chodil nechcú, bárs by to aj k spoločnému blahu slúžilo, im i svetu a tak aj ku sláve Božej. Lenže «pravda vždy zvíťazí,» bárs kto by proti nej bojoval. Ľud, ktorý v tak vážnych veciach povolaný je rozhodovať, položí ruku na srdce a v svedomí svojom uváži, čo má robiť? Povinnosť je svätá a zodpovednosť veľiká, preto: pozor občania!

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Vyslanci v svojich okresoch. Peter Matúška, krajský vyslanec liptovsko-sväto-mikulášskeho okresumeška už od viae týždňov v kruhu svojich voličov, ktorí ho všade vďačne vitajú, znovu mu ponúkli mandát okresu. V tomto okrese ľudová strana silne agituje — lenže bez výsledku — posiaľ nebola v stave najšť ani kandidáta.

Dr Juraj Radvánszky, vyslanec sliačskeho okresu vo zvolenskej stolici, v nedeľu v Hornej Mičinej a v pondelok v Ponikách skladal účty z ablegátskeho účinkovania. Na oboch miestach prijali ho početní voličia a prosili, aby znovu prijal kandidátstvo ablegátsva.

Zadosfučinenie štátnemu sekretárovi Michalovi Zsilinszkému. Zastupiteľstvo obce Detvy v tieto dni vydržiavanom shromaždení nad tým, že fanatisovaný ľud vyslanca, štátneho sekretára Michala Zsilinszkého, ktorý 5. júla obec navštívil, prepadnul, vyslovilo v protokolle svoje zaznenie a súčasne i poľutovanie, o čom štátny sekretár Zsilinszky cestou hlavného župana uvedený bude.

Shromaždenie ľudovej strany. Ľudová strana chcela minulú nedeľu v Erdöde, v satmárskej stolici vydržiavať shromaždenie. Tentoraz zostalo ale, vzdor všetkým námahám hlavného služného, ktorý chcel na každý pád umožniť vydržiavanie shromaždenia, len pri chcení. Na miesto shromaždenia vo veľkom počte išli sa liberálni voličia, ktorí nepripustili k slovu opáta Jána Molnára, ktorý chcel povedať otvárajúcu reč. Hlavný služný vidiac, že sú myseľ shromaždeného ľudu veľmi podráždené, shromaždenie rozpustil.

Gróf Albert Apponyi vodca národnej strany vyvínie akciu aj na Dolniakoch. V Temešvári bude vydržiavať 20. septembra národná strana veľké shromaždenie, kam príde aj gróf Apponyi. Veľkolepé prípravy sa robia k prijatiu jeho.

Guvernér mesta Fiume, gróf Ľudvik Batthyány, vzdal sa svojej hodnosti. Guvernér sa údajne preto poďakoval, lebo v istej otázke nevedel sa dohodnúť s ministrom obchodu.

Zasadnutie snemu. Po letných prázdninách zasadania snemu započnú sa 3-ho tohoto mesiaca. Prvou úlohou vyslancov bude pojednávanie návrhu zákona o trestnom súdnom pokračovaní; po vybavení tohoto návrhu bude sa pojednávať rozpočet na budúci rok.

Snemovňa magnátov bude ešte v septembri pojednávať návrh zákona o kurialnom súdnictve. Proti návrhu chystajú sa k tuhému boju gróf Ferdinand Zichy a jeho spoločníci.

Vyznačenie uhorských ministrov. Ruský cár po čas svojho pobytu vo Viedni vyznačil uhorského ministerského predsedu baróna Bánffyho veľkým krížom rádu Bieleho orla, barón Samuel Jósika, minister pri boku Jeho Veličenstva dostal rád sv. Anny. Vyznačení boli ďalej aj minister honvédstva, barón Fejérváry a minister obchodu, Ernest Dániel; ten prvý dostal veľký kríž rádu Bieleho orla, Dániel ale rád sv. Anny.

Porady snemových stránok. V stredu 2. septembra vydržiavali všetky snemové strany porady, na ktorých bol pojednávaný návrh zákona o trestnom pokračovaní. Liberálna a Kossuthovská strana prijaly návrh bezpodmienečne. Národná a Ugrouovská strana prijmu návrh len pod istými podmienkami.

Škody zapríčinené víchrami a ľadovcom. Abligát Štefan Szlucha na sobotňajšom zasadnutí zadá interpeláciu k ministrom orby v záležitosti veľkých škôd, zapríčinených poslednými krajinskými víchrami.

Hospodársky stav v trenčianskej stolici veľmi znepokojuje tamejšie úradné kruhy. Jak zrna, tak aj slama vyšla následkom dvojmesačných dažďov na zkažu. Zemiaky začaly hniť, ovocie sa vôbec neurodilo. Ľud ide v ústrety veľkej biele. Hlavný župan Szalavszky už upovedomil o tomto smutnom položení stolice jak ministrom orby, tak aj ministrom vnútra; na 14. septembra ale zvolal odbornú poradu, ktorá ustáli, čo treba robiť v prospech uľavenia biele.

Vzburu v Konštantinopoli Minulého týždňa udaly

sa v Konštantinopoli krvavé srážky, ktorým padlo obeť viac ľudských životov. Vzburu zapríčinila tá okolnosť, že tlupa Arménčanov chcela sa zmocniť miestnosti tureckej banky. Po prepadaní budovy, pri ktorom viac úradníkov a sluhov banky bolo raneno, nastal veľký poplach v Carihrade, pri ktorom prišlo ku *opravdovému pouličnému boju medzi Turkami a Arménami*. Policia a vojsko v prvú chvíľu nevedelo poriadok zjednať, tak že poslanci — medzi nimi i náš — prinútení boli vojsko svojich lodí ku ochrane veľvyslaneckých budov povoláť. So zúrivou divokosťou choval sa ľud zvlášte v predmestí *Galate* a *Tofane*; tu je ranených a mŕtvych na stá, tak že keď sa konečne podarilo vojsku aspoň načas poriadok zjednať, mŕtvych museli na nákladných vozoch odvázať.

Týmto je turecká otázka znovu na denný poriadok donesená, a veľmocnosti budú mať dosť roboty, kým sa pomery v Turecku utišia.

Ruský minister zahraničia knieža Lobanov zomrel. V sprievode ruského cára bol vo Viedni aj minister zahraničia knieža Lobanov, tento dávny priateľ našej monarchie. Po čas svojho pobytu vo Viedni častejšie sa radil s našim ministrom zahraničia grófom Goluchovskim o politickom stave, zvlášte o stave na Balkáne a v Turecku a úplne sa dohodli, čo budú robiť.

Tento staručký politik na zpiatočnej ceste z Viedne zomrel na železničnom vlaku.

Zpráva o smrti jeho dotkla sa všade trapne politických kruhov, lebo Lobanov bol všade známy čo úprimný priateľ pokoja a tak odumretie jeho je citlivá ztrata.

Odhalenie millennárneho pomníka na Zobore.

Minulú nedeľu odbavovali sa v Nitre zriedkave krásne slávnosti. V tento deň bol odhalený na vrchu Zobore postavený millennárny pomník. Hostia so všetkých strán krajiny prišli už v sobotu do Nitry. Aj sám minister vnútra, ktorý pri slávnostiach zastupoval vládu, dorazil tiež v sobotu odpolednia na miesto slávnosti.

Oproti ministrom a s ním cestujúcim hosťom išiel hlavný župan s veľkým sprievodom do Nových Zámkov v ústrety. Tisíce na stanici shromaždeného ľudstva s oduševneným jásotom privítalo z vagóna vystúpivšieho ministra, ktorého hlavný župan *Thuróczy* pozdravil. Po krátkej odpovedi ministrovej sadlo sa do vlaku a išlo sa cez Tótmegyer do Nitry. Tu bolo vzdor nepriaznivému počasiu skoro celé občianstvo na stanici. Akonáhle vlak zastal a éljenovanie sa utišilo, predstúpil pred ministra mešťanosta nitriansky *Kostyál* a pozdravil ho v jadrnej reči, poukazujúc hlavne na významnosť Nitry pred tisícročím. Hlučný súhlas a éljenovanie boly odmenou patriotickým duchom prekypujúcej reči tejto.

Keď sa privítanie skončilo, minister sadnul na kočiar a zaviezol sa do stoličnej budovy, kde bol pre neho nádherný byt pripravený. Medzitým sa zotmilo a nastalo všeobecné osvetlenie mesta. Občianstvo bolo na nohách, aby z čiastky obdivovalo na mnohých miestach v skutku podarené osvetlenie, hlavne ale pre to, aby videlo tie početné deputácie, ktoré išly k ministrom na poklonu.

Na druhý deň akoby i počasie chcelo účasť brať na slávnosti tejto, nebe sa vyjasnilo. Už za včasu z rána

brnulo sa množstvo ľudstva z okolitých miest do Nitry aby účasť bralo na nastávajúcej veľkolepej slávnosti. Pán, roľník, mešťan, remeselník všetko v najlepšej shode čakalo trpeliivo na pochod na Zobor.

Po krátkom, o 8. rano vydržiavanom slávnostnom shromaždení stolice nitrianskej, na ktorom hlavný župan Thuróczy vysvetlil významnosť tohoto dňa, pohnul sa pochod na Zobor. Slo to dosť ťažko, bo kočiare a iné povozy pre rozmočené cesty iba krokom mohli do predu. Až okolo 10. boli prvé kočiare hore, hostia vystúpili a strelba z mažiarov oznamovala, že sa velevýznamná slávnosť táto započala.

Najprv bola slávnostná omša, ktorú biskup Bende pri assistencii četného kňazstva pod holým nebom slúžil. Po omši vystúpil biskup Bende v plnom ornáte na rečníšte a v peknej reči tlumočil city, ktoré nielen dušou jeho ale i dušami všetkých prítomných zavládly. S uchvátujúcou výrečnosťou predniesol dejiny minulého tisícročia a poukázal na predôležitú úlohu kresťanstva vo vlasti našej. Dokončiac reč s nábožnou modlitbou, prosil p. Boha, aby i na ďalej mocnou pravcou svojou riadil osudy Uhorska. Obecenstvo s hlučným súhlasom odmenilo reč túto. Technický radea Július *Berczik* oznámil potom ministrovi, že sa pomník odhalíť môže, na čo minister *Percezel* povedal slávnostnú reč, hovoriac asi nasledovne:

Sišli sme sa sem — hovoril minister — ku odhaleniu jedného z tých pomníkov, ktoré vo smysle zákonného článku VIII. z roku bežiaceho krajina na pamiatku jej založenia postavila. Sišli sme sa bez rozdielu náboženstva a politického presvedčenia viazaní v jeden celok najdrahším pokladom našim, *láskou k vlasti*. V osobách prítomných prítomný je celý národ, aby vzdal vďaka Bohu, že za tisíc rokov vlast túto našu drahú ochraňoval. Po krátkom dejepisnom rozhlade o príchode Maďarov a založení vlasti minister poukázal na to, že práve skončené tisícročie nezničilo z pravlasti v Asii prinesené tri ctnosti asíce hrdinstvo, vernosť ku panovníkovi a nekonečnú lásku ku slobode. Ku týmto pridružila sa ešte láska k vlasti a úcta proti ústave a zákonom a všetko do hromady je istým zálohom i ďalšieho trvania a prekvitania vlasti. Minister konečne žiadal požehnanie Božie na vlast a prosil Boha, aby jej vždy doprial takých ústave vždy verných panovníkov s akým vstupuje krajina do druhého tisícročia. Na to odovzdal pomník do opatery nitrianskej stolice.

Podžupan Crausz prisľúbil to v mene stolice, na čo potom pamätnú listinu prečítali a uložili do pomníka, kam ju pri ruke byvsí murári zazdili. Spevokol zaspieval „Hymnus“, potom ozvala sa radová strelba vojska ako i mažiare a oficiálna slávnosť na Zobore bola ukončená. — Čelnejšie obecenstvo vrátilo sa na kočoch do Nitry, ľud ale tam na úbočínach Zobora nevinnou zábavou dokončil tento slávnostný deň. V meste sa ale pánstvo síšlo do vojenského tábora ku spoločnému obedu, po ktorom — asi o 5. — minister a hostia z Budapešti s tým najlepším dojmom odcestovali.

DOPISY.

Borosznó (kúpele), 27. augusta.

Ctený Pán Redaktor!

Ako je dobre známo, r. kat. kňazstvo okresu breznianskeho koncom minulého roku chcelo utvoriť z niekoľko sto, do Brezna sohnatých, z väčšej čiastky so žien

a detí pozostávajúceho zástupu v okolí tomto ľudovú stranu. — Vďaka buď ale horlivosti slobodomyselných voličov Brezna a okolia, toto sa im nepodarilo.

Po nezdarení tohoto úmyslu páni r. kat. kňazia okresu tunajšieho, ktorým ešte aj páni kňazia tekovskej stolice na pomoc pospiechali, — všetky, i tie najmenšie obce a osady pochodili, ľud mámili a slúby činili, že kráľovské čili štátne pozemky a lúky budú medzi tými rozdelené, ktorí sa ľudovej strany držia, a huckali ich, že pri priemyselných podujatiach a dielňach slúžiaci môžu robiť čo chcú, lebo že im páni a majitelia nič nerozkázu; tak páni kňazia zabudnúť slová žalmu 119, 68. nepracovali na udržaní práv, ale na rozširovaní anarchistických zásad, ľud k protivieniu sa povzbudzovali, k držaniu ľudového shromaždenia prisilili, ba ešte jedni aj v kostole vyhlásili, že k shromaždeniu tomuto ešte aj nad biskupmi stojaci p. gróf Ferd. Zichy príjde a reč držať bude.

Keď už ľud takto, obzvlášte ale ženské, oproti vrchnosti podhuckali, za dobré uznali na 23. augusta o 3-tej hodine popoludní do maličkaj len 60 domkov a 360 obyvateľov počítujúcej dedinky Garam Szt. Miklósa (zvol. Dubovej) ľudové shromaždenie zvolať, ručiac za poriadok a pokoj prishromaždení tomto.

Už 22. (v sobotu) v hojnom dáždi celé húfy žien a detí z horného Hrona tiahly pešky do G. Szt. Miklósu, nepomysliac, že nesvedomiti vodcovia ich v menovanej chatrnej dedinke pre 2000—2500 žien a detí o nocľah sa nepostarali, a tak ich nehodám počasia vystavili. Protí tomu ale jednotliví panslávski agitátori pohodlne na železnici prišli a aj pohodlný byt prichystaný našli.

Takto shromaždený zástup, niekoľko mužov ale tým viacej žien a detí, s ktorými, ako to aj plakáty hovoria, to dokázať chceli, že v zvolenskej stolici ľudová strana panuje, čakali pod holým nebom až do druhého dňa popoludní do 3-tej hodiny, dokedy takmer ustavične pršalo, v noci ale veľká búrka a víchor prišiel.

V nedeľu popoludní prišla väčšia čiastka ľudu (600—700) s vlakom; o troch hodinách popoludní ale odrazu sa objavil víťaz zlatého rúna, gróf Ferd. Zichy, ktorý tunajšiemu mladému kňazstvu z väčšej čiastky pod patronátom štátu patriacich fár k tomu slúžil, zeby s jeho osobou ináčej tichý a usilovný ľud tunajší ešte lepšie mámiť mohli.

Sotva ale že sa p. gróf Ferd. Zichy na miesto shromaždenia dostavil vo veľkom počte shromaždivší sa slobodomyselní voličia privítali ho: „abcúg Zichy“ „abcúg néppárt“ volaním a s veľkým písakaním.

Následkom zakročenia pána hlavného slúžneho Battika shromaždenie sa započalo, a p. gróf Ferdinand Zichy jeho otvárajúcu reč medzi ustavičným kričaním „abcúg“ a písakaním zadržal, v ktorej ľudovú stranu ak luteránom tak aj židom do lásky odporúčal; túto v uhorskej reči prednesenú reč potom pán farár Martinček ľudu slovensky preložil.

Po tomto nasledoval ďalší program, asíce rečnil známy panslávsky agitátor dr Markovič, hovoriac, že doniesol shromaždeniu pozdravenie spolubratov zo stolice nitrianskej, presvedčený súc, že aj shromaždenie toto podobne zašle spolusmyšľajúcim bratom svojim nitrianskym srdečný pozdrav, ďalej ale že si praje, aby ľud od tej spoločenskej triedy, ktorej je dosavád otrokom, čím skorej oslobodený bol.

Následkom týchto slov hlavný slúžny prinútený bol dr Markovičovi slovo odtiahnuť; na prosbu mu ale bolo pokračovanie reči dovolené, počas ktorej dvaja, na rečníckej tribúne stojaci kapláni opravdu veľmi krásny znak svojej vzdelanosti preukázali, lebo jeden z nich,

— ktorý vo sviatok sv. Štefana I-ho kráľa uhorského, kázeň svoju s tým zakončil, že „uhorská krajina bola ale nebude“ — na obecnosť plul, druhý ale jazyk vyplazil.

Keď ale dr. Marković k tej čiaske svojej reči prišiel, kde sotrenie cirkevno-politických zákonov požaduje, tak práve za udržanie poriadku a pokoja zodpovedný p. Hyross, farár predajniarsky v jeho nesmiernej radosti tak ďaleko sa dal uchvátiť, že zakričal: „abeúg občianske manželstvo“; načo nesmierny krik „abeúg nepárt“ a pískanie povstalo, a zastupiteľ vrchnosti hlavný slúžny shromaždenie rozpustil, následkom čoho sa gróf Ferdinand Zichy k Hyrossovi obrátil a veľmi rozčulene mu zakričal: „Toto teraz len im máme čo ďakovať!“

Po tomto sa shromaždenie rozšíšilo.

Konečne treba pripomenúť, že katolícke duchovenstvo ľud proti druhým vieram hucká, vysvitá to z toho, lebo jednotlivé ženské aj chlapi, keď sa ich opýtali: počú idú do Garam Szt. Miklósu, rovno povedali: že idú luteránov biť a židov vyhánaf, jako aj že pánov motykami pobijú. Z tohoto vidíme, akými prostriedkami páni kňazovia pracujú. To potom má byť dľa slov sv. Písma „miluj svojho blížneho ako seba samého.“

Na shromaždení sa súčastnili početne aj panslávi z gemerskej, nitrianskej a turčianskej stolice. Medzitým, tak sa zdá, že si páni kňazovia rozpustenie shromaždenia veľmi k srdcu nevzali, lebo ako počúť, na národnej tanečnej zábave, sriadenej v kat. škole v Lopeji až do rana sa zabávali.

Po všetkom tomto sa pýtame, či vlastivní páni kňazovia okresu tohoto nemajú toľko moci, aby sa nevlasteneckému účinkovaniu farára lopejského a agitátora panslávskeho, ktorý boj proti červeným pásom a zlatým krížom hlása, grófa Zichyho nad všetkých biskupov stavia, a na slávnosť pamiatky 1000-ročného jestvovania Uhorska v kostole ku sv. Cyrillovi a Metodovi, ktorí vraj položili hranice tejto našej vlasti.

Dôverujeme v obozretnosť a vo vlastimilovnosť vysokodostojného kňazstva!

Pritomný.

Vrútky, dňa 27. augusta.

Vysokoctený pán Redaktor!

V 34 čísle „Kresfana“ čítame jeden bludný dopis o našom veľactenom ablegátovi pánu Vilhelmovi Lehoczky; chcúťec v pravom svetle predstaviť, prosím o láskavé uverejnenie nasledujúcich riadkov.

Čo sa týka nášho vyslanca pána Vilhelma Lehoczkeho, tunajší okres ho len otcom volá a každý aj najchudobnejší človek si ho ctí jako opravdového otca. Čo sa týka jeho politického držania sa, dôsledný si je, lebo s jakým programom sa dal vyvoliť, ten aj verne zadržal a preto nie že mu neukážeme dvere, ale ho slávne vítame a vítať budeme každú chvíľu, keď medzi nás zavíta.

A takto sme ho s tou najväčšou úctou a dôverou privítali aj dňa 23. augusta, keď do našej obce prišiel. Celá obec čo len nohy malo, v ústrety mu vyšlo, tak že v domoch ani staré ani mladé nezostalo, ba ešte i zo susedných obcí, ako z Klačian, Sučian a Lipovca prišli ho voličia vítať. Aj vrútocký obecný hasičský sbor, záležajúci so 60 mužov, pod vedením svojho nadveliteľa Augusta Klačsko tiež ho slávnostne vítal. Na obecnom dome, kde zosadnúť mal, toho dňa už hneď od rana zástavy vialy, tie samé, ktoré si voličia na pamiatku jeho vyvolenia za ablegáta zadržali, pri rychtárskom dome čakajúci národ, ako zazrel, že prichodí, hneď sa búrlivé čtenovanie začalo a pre mnoho národu ledva

prejsť mohol, ľudia ho na rukách nosili. A veď prečo by aj nie takého človeka, ako je náš vrelomilovaný a vysokoctený ablegát, pán Vilhelm Lehoczky, ktorý nám je skutočne opravdovým otcem, lebo je to náš rodák a pozná veľmi dobre naše okolnosti; keď sa k nemu utiekame v bársakej záležitosti, on sa nám usiluje dľa možnosti vždy pomôcť.

Nenie to pravda, že on len teraz pozná ľudí, on jako opravdový otec vždy sa staral o ľud, vždy ho miloval, dokázal to aj predtým a dokazuje to aj teraz každodenne. A tak patričný pisateľ dopisu v „Kresťanovi“ zlomyselne zavádza ľud, roztrusujúc nepravdu o našom vyslancovi.

Ale osočovania ľudovej strany ani najmenej neškodí nášmu milovanému ablegátovi, lebo voličia od prvého do posledného statne zastanú si pod jeho zástavy. Skutočne lepšie nemôžeme priať, jako keď prosíme Všemohúceho, aby každému okresu dal tak statného ablegáta, jako je náš pán Vilhelm Lehoczky.

Jedon volič.

Kysác (Báčka) 24. aug.

Otený p. Redaktor!

V našom kulpinskom volebnom okrese niekoľko nespokojných ľudí, obzvláste v susednom Petrovci skutočne otrávil mysle ľudu nášho s balamutinami takzvanej ľudovej strany. Brošúrky za brošúrkami lietaly: „Čo chce ľudová strana?“ „Ide Tatár!“ „Slovo k slovenským ženám“ atď. V týchto brošúrkach stálo, že vraj ľudová (rozumej katolícko-kňazská) strana chce brániť práva všetkých vierovyznaní v Uhorsku. Naši tunajší Slováci sú všetcia evanjelici. Ozaj kedy boli katolícki kňazovia priateľmi evanjelikov? Potom stálo v brošúrkach, že ľudová strana chce rovnoprávnosť národností a — podobné lži. Vodecovia ľudovej strany našej natoľko dovedli už vec, že ústredná kancelária ľudovej strany chcela na 23. aug. usporiadať ľudové shromaždenie v Petrovci. Čo sa ale stalo? Ústredná kancelária dozvedela sa, že tunajšia ľudová strana (?) chce kandidovať prešporského advokáta dra M. Štefanoviča. Bolo hneď po priateľstve. Odelegrafovali do Petrovca, že ľudové shromaždenie nemôže byť, lebo pán Apponyi ochorel. Shromaždenie odložilo sa vraj na 6. sept. Ti páni hádam s istotou vedia, že zatiaľ pán Apponyi ozdravie? (My myslíme že pán Apponyi vôbec ani nebol chorý, a že to ľudové shromaždenie nebude nikdy).

Toto mohlo každému otvoriť oči, jako rozumie ľudová strana rovnoprávnosť náboženskú a národnostnú.

Dajte pozor rodáci, nehrabte gaštany z pahrabu katolíckym kňazom, lebo si môžete prsty popáliť! S Bohom!

—X—Y.

Lisková, dňa 30. aug.

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím Vás úctive, ráčte uverejniť týchto pár riadkov. Ako dolu nižšie budete čítať, hneď mi porozumiete, že tento môj dopis bol len vynútený. Mnohí, ako priatelia, iní ako nepriatelia sa so mnou vadia. Jedni preto, že vraj boli do novin daní; druhí preto, že neboli do novin daní; tretí preto, že oni boli vraj tiež na výstave a neboli do novin daní. Pochopíte teraz moje polozenie! Ba taký bol jeden, Laurinec Šrobár, ktorý mi na ulici zastal cestu a osmelil sa mi do očí povedať, že sa ma veru stroja nabíť. Nuž reku dobre, ak je tá vaša vzdelanosť taká, nech sa vám páči! Naposledy reku po krémach nechodím, po nociach sa netúlam a na ceste

ma len dakto vidí, čo ma bude brániť. Ak to ale na akademii tak učia (lebo je medik) liečiť, tak už ja na to pristanem.

Kto všetko píše do „Opravdového Krestana“? Ja neviem. Ešte sme boli v Pešti, už sme boli opísaní v „Budapešti Hirlape“. To musela poslať dáka Liskovanka. V „Opravdovom Krestanovi“ sme tiež boli opísaní, tam ale nebol žiadon podpis, ktože to písal? Ja nie, a mňa predsa prenasledujú. Ach, veď je ten svet len pomotaný!

Aby ste vy páni, ktorí ste boli na výstave a neboli ste ešte v novinách, tedy stojte tu: páni notári okresu likavského, ružomerského, veľko-štiavnického a osadského. Vy páni ste vašu úlohu veľmi dobre pochopili, vy ste s nami chodili, jedli aj spali; vy ste sa nehanbili za halienu, buď vám tu verejne vzdaná vďaka.

Aby si ale aj tí neaprehendovali, čo sa im niečo prihodilo v Pešti, nech tiež tu stoja: jednomu sa prihodilo to, že dostal ošal do hlavy, takže nevedel kde je, kamaráti ho napomínali, aby nerobil nič, že či nevie kde je? On sa schytí nahnevany, že ako by on nevedel kde je; či som ja váš blázon? Veď som ja u tetky v Ružomberku, a pobral nohy na plecica, nezastal iba pri emiteri rákoš-palotskom. Druhý zas keď sme prišli do afrických dedín, jedna africká dáma pri hudbe tancovala, vidiac ho, chytila ho do tanca. Táto dáma si iste myslela, že je to úskok z jej pokolenia pochodiaci (lebo bol dobre počerný). My sme deviatí cestovali domov na Košice, neprihodilo sa nám nič takého, čo by verejnosti sdelil. Len nášmu statnému Seraffinovi, z Lúžnej to, že na cedulke mal pečať udretú na Vrútkach do Pešti a z Pešti na Košice nemal, preto ho konduktor chcel nazpät poslať na Vrútky po pečať, ba i tým mu vyhrážal, že ho soženie dolu. Náš Seraffin sa nepohnul s miesta a konduktor sa ho zase bál dotknúť. Viete prečo? Seraffin je chlap 2-10 m. vysoký a 99 cm široký. Môžete si myslieť, že tam musí byť sila takého obra pohnúť.

Ako pri každom liste sa patrí pozdravenia, tak aj ja pozdravujem nasledovne:

1. Vám pane redaktor viňšujem, aby Váš časopis čítal každý opravdový krestan! U nás je tak obľúbený, že keď má prísť pošta, už ho čaká i priateľ i nepriateľ; priateľ preto, aby sa poučil z neho, nepriateľ zas preto, aby videl, či sa jeho hriechy nie tam vypísané. S Bohom!

2. „Budapešti Hirlapu“ zase pozdravenie také, aby druhý raz sa lepšie poučil dal, nech nepíše to, čo nevie: že vraj v našom volebnom okrese medzi 28,000 voličmi sa sotva nachodí tisíc voličov liberálnych. Preto vraj pán Kajuch sa nám neukázal. Prečo pán Kajuch neprišiel, ja už nejdem opisovať, veď to už bolo v minulom čísle podotknuté, len to chcem pošepnúť „Bp. Hir.“ že v našom volebnom okrese je voličov len asi 3000, z týchto je pravá polovica už dnes liberálna a pán Kajuch keď vystúpi bude ich viac.

3. Vy páni, čo ste sa radili, že ste nie v novinách opísaní: čítajte pozorne a najdete sa tu

4. Oznamujem tým, ktorí by ešte neboli opísaní v novinách, nech sa hlása v centrálnej kancelárii vo Veľkej Štiavnici, u pána notára, ten vedie protokol tých, čo chcú byť v novinách.

5. Priateľom i nepriateľom mojím toto: napozatým kým nevidíte môj podpis, ani len nemyslíte na mňa, že som ja písal do novín. Pána „Liskovana, Liskovca, Rofníka, Prítomneho“ atď. tu verejne prosím, aby, keď budú písať do novín, tak si podpísali meno, ako ja.

Andrej Rosinský.

BESEDNICA.

Učme sa na cudzej škode.

I.

Je horko, až sparno, ale sa už začína mrkať. Rychtár Michal Borový práve teraz uberá sa domov s poľa a rukávom svojej košele stiera si pot s tváre. Kedy-tedy utre si rukou ústa, čo je uňho znakom spokojnosti. Ale veď rychtár Borový môže byť aj spokojný so svojím osudom. Ako jednoduchý roľník dobre gazdoval a Boh mu tak pomohol, žeby sa dnes nečaral ani s bárktorým menším statkárom. Má sto jutár poľa v chotáre Meškovice — a jaké to pole. Bože môj, nechcem jeho pole vychvaľovať, ale to môžem povedať, že rovné pole k nemu našlo by sa len v Banáte. A čo je hlavné, ani babky dlhu na ňom.

Borový prišiel domov a tam ho prijala jeho jediná dcéra, Marka. Borový je vdovec. Pred pár rokmi utratil svoju vernú manželku a zaveril sa, že sa viac neožení. Celú svoju potechu má vo svojej jedináčke. Ale Marka aj zaslúži túto otcovskú lásku. Niet takéto strojného, pracovitého, gazdovlivého dievčaťa na celom vidieku jako ona. Ešte aj v panských domoch jej chovanie chvália a slečny napomínajú, aby boly také jako Marka Borovie. Keď sa niekedy rozhostí smútok v srdci Borového, jediný pohľad na jeho strojnú Marku rozoženie smutné rozpomienky za jeho manželkou.

Marka jako vždy, tak i teraz s úsmevom prijala svojho otca, ktorý sa jej vypytoval, čo robila dnes popoludní. A Marka mala sto odpovedí na každú otázku. V zahrade plela, jedno-druhé obšivala, slovom robila toľko, že sa jej otec až čudoval, jako mohla dvoma rukami behom tak krátkeho času toľko vykonať.

— Dobre, dobre, dieťa moje — riekol Borový slabo ňstipnúc ju na líčku — ale predsa by si nemala tak mnoho robiť.

— Ale otecko — odpovedá Marka — veď ja v práci nachodím záľubu. Dlhá chvíľa by ma umučila, keby bez práce vysedávala.

— Veď áno — dudral Borový — ale preto by si sa predsa nemala tak veľmi presilovať. Veď nám netreba na chlieb.

— Neškodí mi práca.

— Ale kto by sa s tebou hádal, — fažká si Borový. Si ako srnka. Ty už len vieš na všetko dať odpoveď. Ani sa nechcem s tebou dohadovať. Zajdem teraz ku pánu kasnárovi. Trochu sa porozprávame, pokým prichystáš večeru.

Borový ešte raz pohladkal červenú tvár svojej dcéry a odišiel ku kasnárovi. Kasnár grófskeho panstva Ján Horský bol doma i so svojou manželkou a s radosťou uvítali Borového. Jako by aj nie! — sto jutár sa teší veľkej cti, keď je to pole bez dlhu, obzvlášť u takého človeka, ktorý sám nemá nič a gazduje len pre svojho pána.

— Pán sused, nuž prečože nás už ani nenavštevujete — začína reč kasnár. — Už dva týždne čo sme vás nevideli.

— Veru nás obchodíte — dokladá kasnárka. — A my sme vám veru nedali k tomu príčinu.

— Prosím za odpustenie. — odpovedá s úsmevom Borový — ale jako to i pán kasnár vie, v lete má gazda mnoho roboty a nezbyva mu času na návštevy.

— Veď je tak, veď je tak — hovorí kasnárka. I môj muž je teraz celý deň na poli, ale už len predsa by ste nás mali častejšie navštevovať. Nuž a Mariška čo robí? Hej! to dievča nemá páru v celej stolici. To je už gazdiná, celý dom je čistý jako zrkadlo.

Borovému len tak zaiskrily oči, keď počul chváliť svoju dcéru.

— Ďakujem za opýtanie — hovorí úctive — Marka je spokojná a čo je hlavné, je zdravá. A syn pána kasnára, Imrich, je kde.

— Imro. — ten nemá posedenia doma. Celý deň sa tlieje po poli, jako keby bol hájnikom panstva, — vzdychla kasnárka.

— Snáď je vari zaľúbený — poznamená Borový s potutelným úsmevom.

— Ale do kohože by sa tu v dedine zaľúbil? — riekla kasnárka, rozvažujúc o slovách rychtárových.

— Ani ja neviem, — riekne kasnár, — ak len nie do dcéry pána rychtára.

— Pravdu máš, Janko, — zvolá kasnárka, — veď by z nich bol aj za párik.

— Aj ja si to myslím, — riekne kasnár.

— Jestli to bude vôľa Božia, tak sa stanú svoji — poznamená rychtár.

— Ale Zuzka, — obráti sa kasnár ku svojej manželke — ani len vínom neponúkneš nášho hosta, a tak zriedkavého hosta. Chytré do pivnice! A vám pán rychtár, nech sa ľúbi posadkať, aby ste nám sen neodniesli.

Kasnárka najprv poutiera zásterkou stoličku a len potom dovolí sadnúť rychtárovi a potom odišla pre flašu vína.

Kasnár a rychtár si zasadli v chyži, v ktorej bolo pomerne dosť chladno. Onedlho stála flaša vína na stole. Kasnárka pýtala za odpustenie, odišla, lebo že má vraj robotu.

Kasnárovi bola rychtárova návšteva vítanou, lebo keby rychtár nebol prišiel, bol by on išiel k nemu. Kasnár rád mal veselé zábavy a pri takejto príležitosti nenapadlo mu, že peniaze, za ktoré sa zabával pred týždňom v meste, patria grófovi za predanú pšenicu. Preto teda keď ostali samotní pri pohárku, kasnár uvádzal reč k svojmu cieľu, totiž aby pomocou rychtárovou prišiel ku peniazom, ktorými by potom vyrovnal účet u grófa a preto spomínal pred rychtárom všetky záležitosti a konečne poznamenal, že s takým postavením, keď on musí gazdovať pre iného, nenie spokojný, lebo že je to nie v poriadku.

— Eh, čo — hovorí Borový — ja nenadávam na svet. Svoje povinnosti a prácu si statočne vykonám, ja som so svojím osudom spokojný, ani sa nikdy neponosujem.

— Lahko hovoríte, pán Borový, — vzdychá kasnár — gazdujete na svojom, máte sto jutár, tak ani niet príčiny ku ponose, ale u mňa je to inak.

— Ja som sa ani vtedy neponosoval, keď som nemal sto jutár poľa.

— Ale no, skoro by bol zabudol — riekne náhle kasnár — teraz mi prichodí na um, že by vás chcel, pán sused, poprosiť o malú výpomoc. Myslím, že mi to neodoprete.

— Ale nuž prečo by odoprel — hovorí vínom rozohnený Borový, pyšný súc, že sa taký pán ako je kasnár, ku nemu o pomoc utieka. — Statočný človek urobí svojmu priateľovi všetko. Akože môžete o mne pochybovať.

— Nenie to tak veľká vec, — pokračuje kasnár. — Mám trochu dlžoby a tú nemôžem nateraz vyplatiť. Veriteľ ale žiada, aby mu dal do tých čias, pokým

dlžobu vyplatím, zmenku, na ktorej mu dakto meno podpíše. Je to len taký obyčaj — veď ja dlžobu vyplatím pod jaseň. A pri tom vy nebudete mať žiadnej starosti, len tuto si meno podpíšete.

Podpisať meno — jaká je to malichernosť. Kto by takú malichernosť odoprel svojmu priateľovi — pri pohárku. Veď nežiada peniaze len podpis ména.

— Ako by to neurobil, — riekne s úsmevom Borový. — Sem pero, pán kasnár, podpíšem aj dva razy.

Kasnár doniesol pero a atrament, z vauku vyňal zmenku a predložil všetko na stôl pred Borového. Tento ani nepozrel na summu označenú na vechslí a podpísal na ňu svoje meno.

Prvý raz v svojom živote to urobil. Pre seba nikdy nepožičiaval.

Potom sa ešte začas rozprávali a uradostený kasnár srdečne sa rozlúčil s rychtárom, ktorý sa vracal domov v povedomí, že pomohol statočnému človeku.

II.

Pokým kasnár zabával Borového, ani Marka sa neunovala. Sotva že starý vytiahol nohu z pitvora a Marka rozložila ohňa aby uvarila večeru — prišiel ta syn kasnárov Imro.

— Dobrý večer Marka, riekne a snime klobúk.

— Pán Boh daj! — odvetí Marka a tvár jej sčervenie ako ruža.

— Čože porábaš v takýto čas? — pýta sa Imro. — Ty len vždy pracuješ.

— Hja, každý nemôže tak leňošiť celý deň ako vy.

— No, preto som ja nie lenivcom, Marka moja, jako si ty myslíš. Budem ja robiť, keď bude na to čas.

— A kedy ten čas nadíde? — pýta sa Marka pozdvihnúc svoje pekné oči na mladého človeka.

— Keď sa ožením.

— Ejha, a už na ženu myslíte?

— Pravdaže — tak jako ty na vydaj.

— Oj, ja na vydaj nemyslím — vyhovára sa Marka. — Ja si svojho otca nikdy neopustím.

— Nuž a vari chceš ostať starou pannou.

— Pravdaže — starou pannou!

— To nemožno! To sa nesmie stať.

— A prečo nie?

— Preto, že si práve teba cheem pojať za manželku, — odpovedal s úsmevom Imro.

— Mňa? — pýta sa tázavým hlasom Marka. Lepšie sa nahnúc ku ohňu — mňa? — Nikdy Imrich, nikdy, vy ste pán a ja som len sedliacka!

— Pán vraj — vzdychne Imro. — Čože mám z toho. My sme chudobnejší ako vy a dnes nik nič nedá na panstvo bez majetku! — Ty si však bohatá! — Ja ťa milujem, Marka, a len preto som ueriekol svojim rodičom aby ťa pýtali od tvojho otca pre mňa, len preto — že máš bohatého otca.

— Preto ste neriekli? — pýta sa Marka a hlas sa jej triasol od rozochvenia.

— Preto! Tvoj otec by si konečne myslel, že cheem jeho sto jutár zemi! Hej, fažký je osud chudobného človeka! Ten ani ľubí nesmie.

Takým hlasom sa začal ponosovať Imrich, že ho Marka začala ľutovať. Rada by ho bola potešiť, ale jej dievčací stud prekážal v tom.

— Alebo keby si i ty bola chudobná — pokračuje Imrich — vtedy by aspoň nemusel tajiť svoju lásku. Zaopatril by si úrad a pojal by som ťa za ženu. Žili by sme tak šťastne, jako holúbky.

— Snáď by ste boli tomu radi, keby sme schudobneli?

— Nezičím škodu tvojemu otcovi, Marka. Ale by bol radšej, keby nemal majetku.

Marka mlčala, — čože mala odpovedať na takú reč.

— Milá Marka, — hovorí ďalej Imrich, — aspoň to jedno mi povedz, že si mi dobroprajná.

— Dobroprajná — odpovedá dievča a tvár sa jej zarumení.

Imrich Horský nevie sa ďalej sdržať. Priskočí ku dievčaťu, objíma ju okolo štíhleho drieku, pritísne k srdcu a na jej červené perny vtiskne dlhý, horúci bozk. Potom pustiac dievča z náručia, bez rozumu vybehne z pitvora jako taký, ktorý sa cíti byť hriešnikom.

Onedlho na to prišiel domov starý Borový. Marka bez slova stôl prikryla a doniesla večeru. Borový nevedel sa dosť nadiviť, čo sa stalo večer dievčaťu.

Obrus prestrela na stôl opačne. Večera bola presolená a čokoľvek sa jej pýtal, dávala opačnú odpoveď.

III.

Je po lete, i jaseň sa blíži ku koncu. Poľné práce sú dokončené a gazda po namáhavej letnej práci môže si oddychovať.

Michal Borový často si zašiel ku kasnárovcovi a kedy-tedy pojal sebou i Marku, ač sa ona tomu zopierala. Ale kasnárovi natoľko ho prosili, aby nenechával Marku samotnú doma, že Borový nevedel odolať ich žiadosti.

Kasnár hrával sa karty so svojim susedom a Imro sa obšmietal okolo Marky, ktorá si zase s kasnárkou krátila čas. Imro nemal posedenia pri kartách, — ale ako by aj nie, keď také pekné dievča bolo v jeho blízkosti.

Medzi kartovaním a pri poháriku často napadlo kasnárovi, že vechslu treba obnoviť a že veriteľ na každý pád žiada — len tak pre obyčaj — podpis Michala Borového. A Borový nebol ten človek, ktorý by odoprel takú pomoc. Vždy s radosťou podpísal svoje meno na zmenku nikdy nepozrúce, jaké číslice sú na nej napísané.

— Veď je to malichernosť — myslel si — len pre zvyk, čože je podpis.

Lenže pán kasnár ustavične častejšie potreboval tie podpisy.

Raz sa stalo, že Imro práve vtedy vstúpil do chyže, keď Borový podpisoval novú vechslu. Zbladol jako stena, keď to videl a opovržlivo pozrel na svojho otca, ktorý mu zlobivým pohľadom odpovedal.

Imrich sa obrátil a vyšiel z chyže, keď ale Borový odišiel, vnišiel k otcovi.

— Otec — začal tvrdo — čo ste dali podpísať tomu človekovi?

— Čo sa stariesš do otcových záležitostí, chlapče, veti kasnár.

— Áno, musím sa starať, lebo statočnosť môjho otca je i mojou. Ostatne videl som dobre všetko. Dali ste si podpísať vechslu od Borového!

— Nuž áno! Ale to je ešte nie hriech. Borový z priateľstva stál za mňa dobre. — To je všetko.

— Borový je jednoduchý človek, ktorý nevie, jaké povinnosti prevzal na seba, keď si meno podpísal.

— Bláznivá reč! To je len pre zvyk, lebo ja vechslu vyplatím.

— Nehovorte to, otče, — odpovedal Imrich trpkou.

— Od istého času si ľudia povrávajú, že ste po uši v blížobách. Nebudete vstave vyplatíť zmenku a potom budú žiadať, aby Borový vyplatil vechslu. To je priateľstvo.

— Choď po svojej práci! — riekol s hnevom kasnár.

— Idem, ale prv mi povedzte, či ste si už aj predtým dali podpísať vechslu od Borového.

— Jako sa ma opovážiš brať na otázku, zkažený chlapče — nič ťa do toho, — zkríkol zlostne kasnár.

Za slovom nasledovalo slovo, tak že o krátky čas i kasnárka príbehla tísiť muža i syna.

Konec vady bol, že sa Imrich na druhý deň rano s rodičovským domom rozlúčil. Odišiel do jednej ďalekej dediny, kde si stal za pisára do kancelárie obecného úradu.

Notár a občania si Imra veľmi obľúbili a keď po krátkom čase složil notársku zkúšku, hneď sa dohodli na tom, že po smrti starého ich notára na jeho miesto zvolia si Imricha Horského.

Marka veľmi smútila za Imrom, ale tajnosť svojej lásky nevyzradila nikomu. Avšak jej tvár začala blednúť jako listie pod jaseň. Otec sa jej neprestajne pýtal, čo jej chýbi, ale dievča vždy ho ubezpečovalo, že je zdravé jako ryba.

* Borový kázal zapriať a ešte aj z mesta dal doviezť lekára, ale veru ani ten nevedel povedať čo Mariške chybuje.

(Dokončenie nasleduje).

Ruský cársky pár vo Viedni.

Čo sa už od dávnych rokov nestalo, stalo sa dňa 27. t. m. Stalo sa totiž to, že ruský cár i so svojou manželkou prišiel do Viedne na návštevu nášho kráľa. Predtým až po panovanie cára Alexandra II. starého otca terajšieho cára, stávalo sa častejšie, že ruskí cárovia navštevovali viedeňsky panovnícky dvor, ale od tých čias, čo naša monarchia okkupovala Bosnu i Hercegovinu počas rusko-tureckej vojny, návštevy ruských cárov vo Viedni prestaly a od tých čias sa ruskí cárovia, Alexander II. a Alexander III. len schádzali na niektorých miestach; návštevy však vystaly. Tým väčšiu radosť teda spôsobilo to, že terajší cár Mikuláš II., rozhodol, že navštívi nášho kráľa. A že táto návšteva je znakom sblíženia sa Ruska ku našej monarchii, dokazuje i to, že cár Mikuláš II. len nedávno daroval Uhorsku šabľu Juraja Rákoczyho, ktorá bola v jeho museume. Nuž a priatelia sú nám vždy vítaní a hostia uhorského kráľa obzvláste.

Rozumie sa, že ruského cára prijali vo Viedni okázalým spôsobom. Samo mesto dalo na okrášlenie ulíc, ktorými cársky pár vtiahol do Viedne 25 tisíc zlatých. Domy boli okrášlené rozličnými drahými pokrovcami a na husto posadených stĺpoch vialy zástavy a postavená bola slávnostná brána. Špalier od železničného nádražia po Burg tvorilo vojsko a po trotoároch stály obrovské zástupy obecnstva.

Spomenutého dňa predpoludním o desiatej hodine dojachal vlak s cárským párom na nádražie do Viedni a krátko pred príchodom ruského dvorného vlaku prišiel na nádražie kráľ s kráľovnou a vyšiel na perron spre-vádzaný arcikniežatmi a arcikňažkami, medzi ktorými boli: Franc Ferdinand, ktorý teraz veľmi dobre vyzerá, Ludvík Viktor, Jozef Ferdinand, Jozef August, Frídrih a Eugen, ďalej arcikňažny Maria Jozefa, Štefania, Izabella a Augusta. Arcikniežatá Franc Ferdinand a Ludvík Viktor odení boli v ruskú vojenskú rovnošatu. Naš kráľ bol odený v ruskej uniforme a kráľovná, jako vždy, i teraz bola v čiernom rúchu.

Keď došiel ruský dvorný vlak zavznelo velenie, paradná stotina na nádraží salutovala, zástavu naklónili, hudba spustila ruskú hymnu.

Kráľ, kráľovná a členovia panovníckeho domu pristúpili ku vozňu cárskeho páru, z ktorého vystúpila najprv cárovná Alexandra Feodorovna a za ňou cár. Náš panovník a ruský cár sa dvakrát pobožkali a podobne učinili i ich veličenstvá naša kráľovná a cárovná ruská. Náš kráľ pobožkal cárovnej ruku, cár Mikuláš poklonil sa pred kráľovnou Al betou a potom božkal jej ruku. Panovníci a panovníčky prehovorili niekoľko priateľských slov uytiania a na to náš kráľ predstavil cárovi arcikniežatá a kráľovná cárovnej arcikniežny. Predstaveným cár i cárovná podali pravice.

Po tomto dvaja panovníci držali hliadku nad paradnou stotinou a po predstavení dvorných osôb odišli na dvor nádražia a tam si posadali do skvelých dvorných kočov. Kráľ s cárom do prvého, kráľovná s cárovnou do druhého koča. Do nasledujúcich kočov posadali členovia panovníckeho domu a za tymito vysokí hodnostári nášho a ruského dvoru.

Vtiahnutie cárskeho páru do Burgu bolo veľmi skvelé a zástupy ľudstva vrele vítaly ruský cársky pár, ktorý pokynami hlavy ďakoval za búrlivé vítanie. Pri každom pluku stála vojenská hudba a keď sa blížil pochod, začala hrať ruskú hymnu, pokým túže nezačal hrať nasledujúci hudobný sbor.

V Burgu v jednej sále skvostne pripraveného bytu cárskeho manželom predstavili cárovi a cárovnej dvorných a štátnych hodnostárov, medzi nimi uhorských ministrov: *Bánffyho, Jósiku, Perczela, Darányiho a Fejérváryho*. Cár každého oslovil a podal im ruku a cárovná pokynutím hlavy prijala predstavenie uhorských ministrov.

Cársky pár po malom pobyte v Burgu odišiel v otvorenom koči na ruské veľvyslanectvo, kde ruský minister zahraničia gr. Kapnist prihystal raňajky.

Cár po svojom návrate do Burgu prijal vo výsluchu vysokých hodnostárov a mimoriadne srdečne prijal uhorského predsedu ministerstva baróna Bánffyho, ktorý sa prišiel ústne poďakovať za dar (Rákócziho šabľa) cárov Národnému múzeumu. Cár odpovedal Bánffyemu na jeho poďakovanie nasledovne: „Veľmi ma to teší, že národ uhorský mojmu dobrému úmyslu porozumel a ho správne pochopil.“

Po poludní o 5. hodine bol dvorný obed, na ktorom boli všetci pri uvítaní cára prítomní arcikniežatia a arcikniežny, dvorní vysokí hodnostári, uhorskí a rakúski ministri. Počas obedu kráľ v zdravici vyriekol svoje potešenie nad príchodom cára a prial zdravia cárskeho páru, načo cár tiež povstal s miesta a v zdravici sa poďakoval za prijatie a žičil zdravie ich veličenstvám nášmu panovníckemu páru.

Večer bolo slávnostné predstavenie v opere.

Na druhý deň mala sa odbyvať veľká vojenská paráda na Schmelzi, ktorá ale pre nepriaznivé počasie vyštala. Následkom tohoto cár predpoludním toho dňa poľoval v Lainzi a cárovná obzrela si múzeum.

Večer usporiadaný bol dvorný koncert.

Odročená vojenská paráda odbyvala sa dňa 29. augusta predpoludním na Schmelzi. Všetko vo Viedni ležiace vojsko vyšlo na lúku, kde Jeho veličenstvo so svojim hosťom držal nad vojskom hliadku. Potom vojsko defilovalo pred panovníkmi a keď prišiel rad na pluk, ktorého majiteľom je ruský cár, on ho predviedol pred kráľom.

Celá vysoká spoločnosť potom sadla na koč a odišla na železničné nádražie, kde stál vlak hotový k

odchodu. Po priateľskom lúčení náš kráľ a cár a naša kráľovná a cárovná sa pobožkali, cár božkal ruku našej kráľovnej a náš kráľ cárovnej, ruský cársky pár sadol do vozňa a za priateľských pokynov nášho panovníckeho páru odjachať z nádražia diedeňského.

CHÝRNÍK.

Sl'achetný arcipastier. — Kaločský arcibiskup Juraj *Osászka* každoročne obdarí potrebnou podporou školu milosrdných sestár v Levoči. Ponevác škola bola minulého roku už malá a následkom toho je utisnutá na väčšiu novšiu podporu, arcibiskup rozhodnul, že budovu, ktorú kúpil lanského roku v susedstve školy za 5000 zl., teraz s výdavkom 14.000 zlatých dá pretvorit na školu. Na zaokrytie výdavkov vyplývajúcich z rozmnoženia vyučovacích síl veľkodušný arcibiskup založí základinu.

Vyznačenie jedného rychtára. Jeho veličenstvo kráľ vyznamenal strieborným záslužným krížom s kórunou Jána *Matejčika*, rychtára vo Veľkej Divine za uznanie jeho dlhoročných verných služieb. Opätovne bol vyznamenaný človek, ktorý vyznačenie si aj skutočne zaslúžil.

Trencianski učitelia na výstave. Dvesto učiteľov z trencianskej stolice prišlo dňa 31. augusta do Budapešte na výstavu. Učitelia prišli pod vedením škôldozorec Michala *Kosztka*, ktorý sa postaral, aby si macošsky platení a skutočne chudobní učitelia mohli obzreť výstavu. S učiteľmi prišiel aj Ján *Okolicsányi*, farár z Bolešova, ktorý slúžil omšu v jednom tunajšom chráme, pod ktorou prišli učitelia spievali hymnu.

Kráľovské múzeum v Budíne. Vo viedeňských vysokých kruhoch zaoberajú sa myšlienkou, aby sa v kráľ. palote v Budíne zariadilo osobitné múzeum pre relikvie poľahujúce sa Uhorsko, ktoré sú teraz uložené vo viedeňskom rodinnom múzeume.

Vysokí hostia v Tatrách. Arciknieža Jozef August so svojou manželkou arcikniežnou Augustou pravdepodobne 5. septembra príde asi na dvojtýždňový pobyt do kaštieľa svojho otca arcikniežata Jozefa v Starom Smokovci.

Smrť. Zo Zlatých Moraviec oznamujú, že gróf Vilhelm *Migazzi*, bývalý hlavný župan tekovskej st. zomrel dňa 27. t. m. v 66. roku svojho života. — S ním vymrela familia *Migazzich* v Uhorsku. — *Migazzi* narodil sa v Prešporke a jako statkár tekovskej stolice po skončení svojich štúdií v tejže stolici sa stále sdržoval a už v svojej mladosti na verejnom poli účinkoval, až konečne vymenovaný bol za fčišpána tejže stolice, za ktorú hodnosť sa pozdejšie poďakoval a na to bol vyvolený za ablegáta s programom liberálnej strany.

Polepšovaci ústav v Košiciach. Minister výučby Július *Wlassics* v prípise upovedomil mestskú radu v Košiciach, že je vláda náchylná postaviť polepšovaci ústav v Košiciach, v ktorom by malo miesta 120 detí a k tomuto cieľu prosí od mesta 5 jutrový pozemok. Mestská rada sa už zaoberala s touto záležitosťou a rozhodla, že najbližšiemu mestskému shromaždeniu predostre návrh ohľadom povolenia pozemku pre ústav.

Pofahoba pre vojenských rezervistov počas poľných prac. Oddelenie pre vojenské záležitosti v Hódmezővásárhelyi v júni zaslalo predostrenie ministromi honvédsťva, aby hódmezővásárhelských rezervistov, vzhľadom

na súrnosť poľných prác, pozdejšie povolali na evičby. Predostrenie, pre krátkosť času, malo len ten výsledok, že tamojších rezervistov namiesto 28. júla povolali ku evičbám na 3. augusta. Avšak v ministerstve honvédstva toto predostrenie s najväčšou pozornosťou študovali, lebo teraz minister honvédstva v obežníku vyzval vrchnosti, aby do 15. septembra na základe vlastných skúseností podali zprávu, kedy a na ktorých miestach začína sa žatva, kedy sa skončí a priemerne v ktorom čase sa ukončí práca okolo hlavného obilia, to jest v ktorom období sú na jednotlivých miestach najviac zamestnaní obrábatelia poľa, aby ich v tom čase nepovolali na vojenské evičby. — Vieme, že tento pripis ministra honvédstva vzbudí všeobecnú radosť medzi rezervistami zaoberajúcimi sa roľníctvom, lebo dľa tohto môže sa považovať za isté, že počas najväčšej poľnej práce oslobodení budú od vojančenia.

Obetivosť. Popradská obyvateľka ovdovelá J. Grafová poručila ev. cirkvi svojho rodného mesta Levoče dom v hodnote 10.000 zl., ktorý sa má pretvoriť na školu. Na školské ciele poručila v hotovosti 1000 zl. peňazí a niekoľko jutár pozemkov.

Vyzdvihnutý kvardián. Kvardiána rožňavských frančiškánov Teodora Kubika, jako z Rožňavy oznamujú, súd tohože rádu pre nesprávosti spáchané okolo spravovania peňazí a vyzdvihovania požíciiek vyzdvihol z úradu.

Nešťastie v hlavnom meste. V Budapešti udalo sa veľké nešťastie dňa 1. septembra popoludní. A sice pri stavbe domu na Garay-téri č. 18. srútila sa záhradná stena susedného domu, pri ktorej kopali robotníci fundament a pohrobila pod seba 20 robotníkov. Zpomedi robotníkov Ondreja Kovácsa, otca 6 detí zpod zrúcanín vytiahli mŕtveho, Ján Sokol utrpel veľmi ťažké poranenie na hlave a ostatní osemnásť boli viac-menej ťažšie ranení. Všetkých ranených ošetrojú v nemocniciach. Vyšetrenie objavilo, že stena nebola dostatočne podopretá a preto palierov Ackerla a Kovácsa vzali na zodpovednosť.

Oheň. Vo Zvol. Lupčí zhorely dňa 28. augusta tri domy s pobočnými staviskami. Že požiar nenarobil väčšej škody, má sa čo ďakovať tamojším hasičom, ktorí sa rýchle ustanovili na miesto nešťastia.

Ruský carský par z príležitosti viedeňskej návštevy nasledovne opisujú: Cár Mikuláš II. od roku 1892, kedy jako následník ruského trónu posledný krát cez Viedeň cestoval do Athén, značne sa premenil. Pred štyrmi rokmi bol tenký mladík, teraz však činí dojem úplne vyvinutého muža, bárs štíhlosť podržal. Je nižší než bol jeho otec. Jeho trochu pribľadú tvár krúži krátko pristrihnutá brada a z očí svieti mu dobrota. Carovná je obvyšnej, elegantnej postavy, v úplnej kráse svojej mladosti, z jej tváre vyzerá jednoduchosť a milosť. Carovná Alexandra Feodorovna doposavď žila veľmi utiahnuto. Príčina tejto utiahnutosti hľadá sa v smútku ruského národa za cárom Alexandrom III. a ďalej v tom, že svoju teraz už desaťmesačnú dcérku Olgu Nikolajevnu sama ošetrovala. — „Chcem použiť všetkých tých práv, ktoré má každá matka,“ riekla lekárom, ktorí pre malú veľkokňažnu už aj dojkú boli vyhľadali. A ponevác sama opatrovala svoje dieťa, len zriedka kedy brala účasť na dvorných slávnostiach.

Nebude zo psa slanina ani z víka baranina hovorí naše porekadlo a že je tomu tak, dokázal aj Franc Mattanovič obyvateľ v Horvátbóke (Torontálska), ktorý sa len po tieto dni vyslobodil z väzenia, kde prišiel aj o zrak. So svojou manželkou, s ktorou sa bol pred

osemnástymi rokmi rozlúčil, keď ho boli odvieďli do väzenia, začal znova spolu žiť, lenže sa manželia vadieli ustavične. Mattanovič po tieto dni tiež keď sa vadili — zadusil svoju ženu a položiac si mŕtvolu na chrbát, chcel ju hodiť do studne. Ale pomýlil cestu, lebo nevidiac, vyšiel s mŕtvou ženou na ulicu. Rozumie sa, hneď ho zatkli.

Pre karty vyšiel na mizinu. Karty, tá nešťastná „biblia“ čertova už nejedného človeka priviedly o majetok, o statočnosť a konečne o život. Tak sa stalo aj s Michalom Heldom v báčskej obci Szeghegy. Pred niekoľko rokmi sa oženil a so svojou manželkou dostal 40.000 zlatých vena. Náruživosť v kartovaní nešťastného človeka pod krátkym časom priviedla na mizinu. Prekartoval veno svojej manželky a mimo toho narobil toľko dlžôb, že jeho pozemky, dom jedno za druhým prišli na bubon. Po tieto dni predávali už jeho posledný majetok, vinicu. Kartáš nechcel sa na to dívať, odcestoval do Sabatky a tam sa zastrelil v jednom hostinci. Zanechal manželku s dvomi deťmi.

Koľko spotrebuje Londýn mlieka? Dľa úradného výkazu mesto Londýn spotrebuje denne 599.575 litrov mlieka; ročne teda asi 216 millionov litrov. V tomto počte nie je obsažené zhusťované mlieko, ktorého sa ustavične viac a viac odpredáva, tak roku 1890 takéhoto mlieka predalo sa 27 millionov litrov.

Pomalované kvety. V Petrohrade vynášli nový druh luxusu so živými kvetmi. Na obedoch vydržiavaných poprednými rodinami kladú ku tanierom také kvety, na listy ktorých sú fajným štetcom pomalované jedálne lístky alebo nejaké príslovja. Takto pomalované kvety stoja obrovské summy peňazí a skoro zvädnú. Tento luxus svedčí len o mimoriadnych nápadoch boháčov petrohradských.

Žabie stehienka sú vo Francúzsku ako lahôdka o mnoho viac vážené než u nás. Najväčší dodávatelia ich sú v nizozemskej krajine Zelandy, plnej močiarov a kalúž, kde sa konajú veľmi pilné „honby“ na jedlé zaby, ktoré chytajú proste do rúk a napichujú na ostrú paličku. Pechlive vyprané a stiahnuté stehienka navliekajú vždy po tuctoch na prútik a väčší počet takto upravených stehienok pripraví sa ku doprave v košíku poprekladanom hojne ľadom. Hlavnou stanicou vývozu je Gent v Belgicku, odkiaľ idú obyčajne priamo do Paríža. Často obnáša doprava za jediný deň až 20.000 kusov stehienok. Ľudia, žijiaci sa chytaním žiab, dostávajú od obchodníka za 100 párov stehienok asi 20 až 25 hollandských centov, čo je o málo viac než rovný počet našich krajciarov a obrátni „lovci“ zarobila si v prajnom čase až i 2 zl. denne.

Americkí millionári. Nejednen z et. čitateľov počul už mnoho hovoriť o amerických millionároch, ktorí majú obrovské majetky a jako sa zvyklo hovoriť, ani nevedia o svojich pokladoch. Tu podávame menoslov tých millionárov amerických, ktorí pre svoje majetky sú všeobecne po svete známi: Vanderbilt Kornel má 120, Vanderbilt K. Villiam 75, Vanderbilt Frederick 35, Vanderbilt W. George 30, Vanderbilt H. Williamová 25, Golet Robert 20, Webb Seward 20, Whitney C. William 20, Mck. Twombly H. 20, Taylor M. 20, Sloane W. D.-ová 20, Shephard slečna 20, Mills D. O. 20, Havemayer J. 20, Whintrop Robert 10, Schermerhorn C. William 10, Stokes Anson Pheeps 10, Morton slečna 10, Kernochan P. James 10, Higgins E. 10, Ladenberg Aug. 10, Burden A. James 10, Corbin Augustová 10, Burden J. Townsend 10, Belmont Aug. a 10, Dodge E. William 7 millionov dollárov. Po tomto nasleduje trinásť mien

s 5 millionami, viac mien s 3 a 2 millionami a asi 100 mien s jedným millionom dollarov. Jeden dollar v našich peňazoch činí asi 2 zl. 40 krov.

Sinečník ako liečivá zelina. Jedny noviny pišu: V Rusku medzi sedliakmi je už dávnejšie vo zvyku, že v prípadoch onemocnenia na zimnicu z listov sinečníka usteľú si lôžko a jeho listami sa tiež prikrývajú. Jeden ruský lekár, Manisnov, zo šťavy sinečníka zhotovil tinktúru, ktorou proti striedavej zimnici docielil pekných výsledkov. Na tomto základe najnovšie Monkorvo v Rio de Janeiro činil pokusy asice že z alkoholovej tinktúry listia sinečníka — dľa potreby — užil 1—6 grammov denne. Výsledok bol, že tento prostriedok je práve tak účinný ako chinin, ba že vyliečil i takých trpiacich na striedavú zimnicu, ktorým chinin nepomáhal.

KU OBRÁZKU.

Priučok.

Ktože si nevie vysvetliť náš obrázok? More sa pripravuje na svatbu do Svákoviec a teraz poprvé chce pred hosťami predstaviť svojich synov čo nastávajúci muzikantov tamojšieho okolia. Aby sa ale za nich na svatbe nezahanbil, doma ich priuča a ide všetko dobre, len barboráš vyludzuje špatné zvuky zo svojho instrumentu a preto mu starý more natáhuje ucho a z malého barboráša vyludzuje ešte špatnejšie zvuky než tento zo svojej barbory.

K OBVESELENIU.

Planý liek.

Lekár: No, susedka, ako je vášmu mužovi, či mu dobre urobily pijavice?

Žena: Áno, pán doktor, ale mu prišlo po nich zle. Dve ešte len ako tak zjedol za živa, ale druhé dve musela som mu najprv upiecť.

V kréme.

Móric Saufenstein prišiel do hostinca a pýtal si kus chladnej pečienky.

Krémár priniesol pečienku na tanieri. Móric si ju obzrel a potom riekne

— Vedia čo, nech mi dajú za túto pečienku kus husaciny.

Krémár i to urobil. Keď husacinu Móric zjedol, vzal klobúk a chcel odísť, ale krémár ho chytil za golier.

— Platte!

— Za čo?

— Za husacinu!

— Shmiešne! — odpovedá Móric. — Či som im nedhal za husacinu prasacú pečienku?

— Tak zaplatte za prasacinu!

— A či som ja jedol prasacinu.

*

Múdrí hvездári.

Syn: Otecko, jako vedia hvездári už vopred, že bude zátmenie slnca?

Otec: Hlupák, a si myslíš, že hvездári nečítajú kalendár. Tam to býva každý rok vytlačené.

*

Hľadany lekár.

— Kto je v tomto meste najhľadanejší lekár?

— Lekár Pripil; lobo keď tohoto chcú zavolať ku nemocnému, musia ho najprv hľadať po všetkých krémách.

ODKAZY REDAKCIE.

Viacerým kamarátom. Ráčte nám sdeliť mená.

Ct. p. *Jánovi O. v B.:* Len kus vytrvalosti a pôjde to. Netreba sa hneď tých čertov naľakať. — Takej firmy v hlavnom meste neznáme. Budzte opatrní.

Ct. p. *P. R. v T.:* Že tí páni od „Kreštana“ o Svätom Písme nemajú ani „dunstu“ vzdor tomu že sú kňazmi, to je už stará vec a vieme to i bez vášho napomenutia. Lebo keby si Sväté Písmo boli náležite prečítali, neboli by pustili do sveta to *hlupstvo*, že Judová strana je stranou Pána Ježiša Krista. Nuž ale ako bez všetkej rozvahy plietli Písmo Sväté do politiky Judovej strany, tak poplietli aj citáty Písma svätého v svojom kalendári. Viac by osožili im a spoluveriacim, keby si prečítávali Sväté Písmo.

Ct. p. *Juraj P—k v Ž.:* No vidíte, so strachom ste brali do ruky náš časopis, bojac sa že vás hneď čert vezme a jako z vášho listu čítame, ste v dobrom zdraví a nič sa vám nestalo.

Ct. p. *O. M. v P.:* Pravdaže utíchli a utichnu ešte lepšie.

Budapešianska bursa a úradným značením cien dňa 3. septembra.

Obilie	Jakošť dľa hekt.	Za 100 kilogr.		Cenne papiere	Peniaze	Tovar	Cenne papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska	77-81	7.05	7.20	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	4030.—	4050.—
pešianska	77-81	7.00	7.15	Uhorská zlatá renta 4%	122.00	123.00	Pešť. uh. kupec. b.	1170.—	1172.—
stolnobebrádska	77-81	7.10	7.20	korunová renta 4%	99.50	99.55	Pešť. prvá vlast. sporiteľňa ..	7760.—	7770.—
Raž (lito)	70-72	6.20	6.30	Uhorské regalové úpisý 4 1/2% ..	100.00	101.00	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	600.00	610.—
Jacmen na krm.	60-62	4.30	4.80	premiové úpisý	153.50	154.50	Záložné listy.		
na pátku	62-64	5.30	5.50	Uhorská tiskco-segedínska po- žička 4%	139.00	140.00	Uhorského pozem. úverového ústavu 5%	101.00	102.—
na várku	64-66	6.40	7.70	Uhorská žel. požička 4 1/2% v zl. vyvážkové úpisý 4%	123.25	124.25	Uhorského úver. záložného ús- tavu 4 1/2%	100.50	101.—
Ovos	39-41	5.90	6.00	Spoločná požička v bešt. penia- zoch 4%	103.25	104.—	Uh. úver. ústavu s premiou 4%	100.—	101.—
Kukuřica	73	3.80	3.90	Žreby.			Peniaze.		
Proso	—	—	—	Spolku „Jó sziv“	2.90	3.20	Cisársky dukát	5.63	5.—
Repica	—	10.00	10.50	Uhorského „Červeného križa“ ..	8.03	8.40	Dvadsat-frankovník	9.48	9.—
Ľatelínové semá, luc.	—	—	—	Rakúskeho	18.25	18.60	Nemecká ríšska marka	58.60	58.—
červene	—	—	—	Bazilika	6.00	6.30	Striebro	—	—
Svinská masť pešianska	—	50.—	51.—						
vidiecka	—	—	—						

Kuľtlačiareň Viktora Hornyánszkého v Budapešti.